

HE laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista

26.1.2024

Kirsi Rajaniemi, Jaana Rajakko

Hallituksen esitys

- Lakiehdotukset
 - laki eräistä paloturvallisuuslaitteista
 - laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta
 - laki pelastuslain 74 ja 93 §:n muuttamisesta
- Liitteenä luonnos sisäministeriön asetukseksi paloilmoittimista ja automaattista sammutuslaitteistoista
- Uusi laki korvaa nykyisen pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007)
 - lain soveltamisala ei muutu
 - sääntelyn keskeinen sisältö pääosin nykyinen
- Sääntelyn rakennetta ja sisältöä on selkeytetty
 - asetuksista nostettu sääntelyä lain tasolle
 - yhtenäistetty käsitteitä ja menettelyjä
 - selvennetty suhdetta muuhun lainsäädäntöön
- Ei merkittäviä taloudellisia vaikutuksia
 - yrityksille säädetyt velvoitteet eivät pääosin muutu nykyisestä
- Ei merkittäviä muutoksia viranomaisten toimintaan

Valmistelun tavoitteet ja aikataulu

- Sääntelyn tarpeen ja toimivuuden arviointi; nykyinen laitelaki yli 10 vuotta vanha, lain ja asetusten sisältö pääosin 1990-luvulta
- Sisältötarkistukset suhteessa muussa lainsäädännössä tapahtuneisiin muutoksiin, erityisesti rakentamisen sääntely ja TEM:n toimialan tuotesääntely
- Säädöshuolto, säädöstekninen ajantasaistaminen
- Tavoitteena nykyistä yksinkertaisempi ja selkeämpi sääntelykokonaisuus

Uuden lain rakenne

Yleiset säännökset	Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot	Käsiammuttimien tarkastus ja huolto	Tuotteita koskevat vaatimukset	Valvonta ja muut säännökset
<ul style="list-style-type: none">•Soveltamisala•Suhde muuhun lainsäädäntöön•Määritelmät	<ul style="list-style-type: none">•Laitteiston toteutus , toiminnalliset vaatimukset ja dokumentointi•Asennusliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset•Laitteiston tarkastusvelvoite ja määräväli, uusintatarkastus, tarkastusten sisältö, tarkastuspöytäkirja ja tarkastustarra•Tarkastuslaitoksen hyväksyminen	<ul style="list-style-type: none">•Käsiammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite ja määräväli•Käsiammuttimien huolto- ja tarkastustyöt•Käsiammutinliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset	<ul style="list-style-type: none">•Yleiset vaatimukset•Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet, kielivaatimukset•Vaatimustenmukaisuus•Palo- ja häikävaroitimet, käsiammuttimet ja pienet alkusammutustuotteet, paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston komponentit, rakennukseen asennettavat sammutuslaitteet, savunpoistoluukut, poistumisopasteet, tehdasvalmisteiset tulisijat, väestönsuojien varusteet ja laitteet	<ul style="list-style-type: none">•Valvontaviranomaiset•Viranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu•Viranomaisen toimivaltuudet•Kiellot ja pakkokeinot•Muutoksenhaku•Vastuuhenkilön koe•Ulkomailla hankittu ammattipätevyys•Vastavuoroinen tunnustaminen•Tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus•Pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus•Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lain soveltamisalaa kuvaavia lukuja

- Tukesin rekisterissä oli liikkeen vastuuhenkilöitä vuoden 2022 lopussa
 - paloilmoittimet 249
 - automaattiset sammutuslaitteistot 147
 - käsisammutinliikkeet 381
- Kolme hyväksyttyä paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastuslaitosta, jotka tekivät vuonna 2022 (neljäs tarkastuslaitos aloittanut 2023)
 - 2000 paloilmoittimen varmennustarkastusta
 - 6080 paloilmoittimen määräaikaistarkastusta
 - 840 sammutuslaitteiston varmennustarkastusta
 - 3950 sammutuslaitteiston määräaikaistarkastusta
- Vuonna 2021 markkinoille saatettiin
 - 670 800 palovaroitinta
 - 50 200 häkävaroitinta
 - 319 200 käsisammutinta
 - 79 600 sammutuspeitettä

Lähde: Tukes

Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Soveltamisalaan kuuluvat rakennuksiin kiinteästi asennettavat paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot
 - asentaminen perustuu laissa tai muussa säädöksessä olevaan veloitteeseen
 - asentaminen perustuu rakentamislupaan tai muuhun viranomaisen lupamenettelyyn
 - palo ilmoitukset liitetään Häätäkeskuslaitoksen häätäkeskustietojärjestelmään
 - liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemäri laitteistoon
- Laissa säädetään
 - laitteistojen asennus-, huolto- ja tarkastustöistä
 - asennusliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
 - asennustyön dokumentoinnista
 - tarkastuslaitosten vaatimuksista ja tehtävistä
 - tarkastusten sisällöstä
 - laitteistojen tarkastusveloitteesta ja määräväleistä

Mikä muuttuu – Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Asennusliikkeen toimintailmoitus
 - vastuuhenkilöltä ei edellytetä päätoimisuutta
 - nykyiset pysyvät voimassa
- Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset
 - koulutusvaatimus poistuu
 - kolmen vuoden työkokemusvaatimus
 - pätevyystodistuksen määräaikaisuus poistuu
 - nykyiset todistukset uusittavissa
- Laitteiston toteutus
 - uudet vaatimukset kumoutuneiden tilalle
 - sääntely ei yhtä yksityiskohtaista
 - uudet käsitteet ja soveltamisalan tarkennus
- Tarkastusvelvoitteet
 - ensimmäinen määräaikaistarkastus 12–18 kk
 - määräaikaistarkastusväli 3 vuotta
 - tarkastuslaitos määrää uusintatarkastuksen
 - tarkastustarra

Asennusliikkeiden vaatimukset

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille	Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille
Oltava vähintään yksi vastuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtävänsä	Oltava vähintään yksi vastuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästä
Ilmoitettava muutoksista 6 kk kuluessa sekä lopettamisesta. Uusi vastuhenkilö 3 kk kuluessa (A65)	Ilmoitettava vastuhenkilön vaihtumisesta, toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta 1 kk kuluessa. Tarvittaessa nimettävä uusi vastuhenkilö 3 kk kuluessa
Asennus- ja huoltotyöt on suoritettava asiantuntevasti ja huolellisesti	Asennus- ja huoltotyöt on tehtävä asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää teknistä käytäntöä

Asennusliikkeen vastuuhenkilö

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
<p>Tukesin antama pätevyystodistus</p> <ul style="list-style-type: none">- sammutuslaitteistokuulustelu (A65) / paloilmoitintutkinto (A60)- vähintään kahden vuoden työkokemus (A65)- tehtävään soveltuva teknillisen oppilaitoksen tai AMK-tutkinto (A65) / sähkö- tai telealan teknikon tutkinto tai vastaava oppimäärä (A60)	<p>Tukesin antama pätevyystodistus</p> <ul style="list-style-type: none">- hyväksytysti suoritettu vastuuhenkilön koe- yhteensä vähintään kolmen vuoden työkokemus
<p>Pätevyystodistus voimassa enintään 5 v (A65) / 3 v (A60)</p> <ul style="list-style-type: none">- uusiminen ilman uutta kuulustelua, jos toiminut koko ajan vastuuhenkilönä tai varahenkilönä, ja voi osoittaa tuntevansa voimassa olevat säännökset ja ohjeet (A65)- uusiminen ilman uutta tutkintoa, jos vastuuhenkilönä viimeisten 3 v aikana vähintään 5 kohteessa tai kohteissa, joiden ilmaisimien pinta-ala vähintään 15 000 m² (A60)	<p>Pätevyystodistus voimassa toistaiseksi</p> <ul style="list-style-type: none">- nykyiset pätevyystodistukset uusittavissa (siirtymäsäännös)

Luku 3 Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

- Laissa säädetään
 - tarkastus- ja huoltovelvoitteesta ja määräväleistä
 - tarkastuksen ja huollon sisällöstä
 - käsiammutinliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
- Tarkastus tehtävä kahden vuoden välein
 - vuoden välein, jos käsiammutin on alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilojen vaihtelulle tai pakkaselle
- Huolto tehtävä enintään 10 vuoden välein
 - valmistajan ilmoittamaa lyhyempää määräväliä on noudatettava
 - käytännössä huolto (uudelleen täyttö) on tehtävä myös, jos sammutinta on käytetty
- Tarkastus- ja huoltovelvoite ei koske koteihin hankittuja sammuttimia
- Liikennevälineiden käsiammuttimista säädetty muualla

Mikä muuttuu – Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

- Käsiammutinliikkeen toimintailmoitus
 - vastuuhenkilöltä ei edellytetä päätoimisuutta
 - kiinteän huoltotilan vaatimus vain huoltotöitä tekevillä liikkeillä
 - määräaikaisuus poistuu
 - nykyiset pysyvät voimassa
- Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset
 - uusi vaatimus vuoden työkokemus
 - pätevyystodistuksen määräaikaisuus poistuu
 - nykyiset todistukset uusittavissa
- Tarkastus- ja huoltotyöt
 - uusi sääntelyrakenne
 - luettelointivelvoite poistuu
- Tarkastus- ja huoltovelvoite
 - tarkastusväli pääsääntö 2 vuotta
 - huoltoväli enintään 10 vuotta

Käsisammuttimien tarkastukset

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
Rakennuksiin säädöksissä vaaditut tai viranomaisen määräämät sammuttimet	Kaikki sammuttimet <ul style="list-style-type: none">- ei koske kotitalouskäyttöön hankittuja- liikennevälineiden sammuttimista voidaan säätää erikseen
Tarkastusväli <ul style="list-style-type: none">- vuosi jos pakkasessa, tärinälle alttiina, tms.- 2 v	Tarkastuksen määräväli <ul style="list-style-type: none">- 2 v- vuosi, jos säilytetään alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilan vaihtelulle tai pakkaselle
Tarkastuslipuke <ul style="list-style-type: none">- tarkastus tehty pv/kk/v- seuraava tarkastus kk/v- tarkastajan nimikirjoitus- liikkeen nimi ja osoite	Tarkastustarra <ul style="list-style-type: none">- tarkastusajankohta- sammuttimen sijoituspaikan mukainen seuraavan tarkastuksen ajankohta kk/v- liikkeen nimi ja Y-tunnus

Käsisammuttimien huolto

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
Rakennuksiin säädöksissä vaaditut tai viranomaisen määräämät sammuttimet	Kaikki sammuttimet <ul style="list-style-type: none">- ei koske kotitalouskäyttöön hankittuja- liikennevälineiden sammuttimista voidaan säätää erikseen
Huoltoväli <ul style="list-style-type: none">- nestesammuttimet 5 v- muut sammuttimet 10 v- valmistajan/maahantuojaan ilmoittama vähimmäisväli	Huoltoväli <ul style="list-style-type: none">- enintään 10 v- sammuttimeen merkitty lyhyempi huoltoväli
Huollettava myös käyttökerran jälkeen	Ei säädetä erikseen, että käytön jälkeen toimintakuntoon saattaminen edellyttää huoltoa ja uudelleentäyttöä
Huoltolipuke <ul style="list-style-type: none">- huolto tehty pv/kk/v- huollon suorittaneen nimikirjoitus- liikkeen nimi ja osoite	Huoltotarra <ul style="list-style-type: none">- huollon ajankohta- liikkeen nimi ja Y-tunnus- myös tarkastustarra
(Painelaitesäädösten mukaan määräaikaistarkastus max 11 v)	(Painelaitelain mukaan määräaikaistarkastus max 11 v)

Käsiammutinliikkeiden vaatimukset

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille	Ennen toiminnan aloitusta ilmoitus Tukesille
Oltava vähintään yksi vastuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa	Oltava vähintään yksi vastuhenkilö, joka on toiminnanharjoittaja tai liikkeen palveluksessa ja jolla on tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästä
Ilmoitettava muutoksista 6 kk kuluessa sekä lopettamisesta	Ilmoitettava vastuhenkilön vaihtumisesta, toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta 1 kk kuluessa. Tarvittaessa nimettävä uusi vastuhenkilö 3 kk kuluessa
Tarkastus- ja huoltotyöt on suoritettava asiantuntevasti ja huolellisesti	Tarkastus- ja huoltotyöt on tehtävä asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää tarkastus- ja huoltokäytäntöä
Liikkeellä oltava ainakin yksi kiinteä huoltopaikka - asetuksessa säädetty tilojen vaatimuksista	Oltava töiden edellyttämät asianmukaiset tilat ja työvälineet
Pidettävä luettelo tarkastamistaan ja huoltamistaan käsiammuttimista 5 vuoden ajalta	Luettelointivelvoite poistuu

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilö

Nykyiset vaatimukset	Uudet vaatimukset
<p>Tukesin antama pätevyystodistus</p> <ul style="list-style-type: none">- hyväksytysti suoritettu käsiammuttimen huoltotutkinto	<p>Tukesin antama pätevyystodistus</p> <ul style="list-style-type: none">- hyväksytysti suoritettu käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön koe- yhteensä vähintään vuoden työkokemus
<p>Pätevyystodistus voimassa enintään 5 v</p> <ul style="list-style-type: none">- uusiminen ilman tutkinnon uudelleen suorittamista, jos toiminut koko ajan vastuuhenkilönä	<p>Pätevyystodistus voimassa toistaiseksi</p> <ul style="list-style-type: none">- nykyiset pätevyystodistukset uusittavissa (siirtymäsäännös)
<p>Tehtävät</p> <ul style="list-style-type: none">- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan säädöksiä- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevät ovat ammattitaitoisia ja saaneet tehtäviin riittävästi opastusta	<p>Tehtävät</p> <ul style="list-style-type: none">- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan lakia- huolehtii, että tarkastus- ja huoltotöitä tekevillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä

Luku 4 Tuotteiden vaatimukset

- Tuotteiden yleinen turvallisuusvaatimus
 - oltava käyttötarkoitukseen sopiva ja toimittava oletetulla tavalla, keskeistä toimintavarmuus
 - rakennustuotteiden osalta rakentamislain sääntely
- Tuotteen mukana oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät tiedot, merkinnät ja ohjeet
 - suomeksi ja ruotsiksi
- Väestönsuojan laitteista ja varusteista oma pykälä
 - teknisistä vaatimuksista säädetty asetuksella, joka jää voimaan
- Asetuksella mahdollista antaa tarkempaa sääntelyä, jos tarpeellista esim. EU-sääntelyn toimeenpanemiseksi tai tuotestandardien soveltamisen tueksi

Asetukset

- Valmistelussa sisäministeriön asetukset
 - paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista (korvaa vanhat A:60 ja A:65)
 - käsisammuttimista (korvaa vanhan SMA 790/2001)
 - tehdasvalmisteisista tulisijoista (harkinnassa)
- Valtioneuvoston asetus väestönsuojien laitteista ja varusteista (409/2011) jää voimaan
- Lisäksi valmistelussa pelastuslain nojalla annettavat sisäministeriön asetukset
 - rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (päivitetään SMA 805/2005)
 - palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (päivitetään SMA 239/2009)

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi